

Arigato

Gyönyörű volt az ősz a hegyekben, a datolyaszilva pompás termést hozott.

Kis kikötő a félsziget déli végénél. Autóbusz-állomás, mellette olcsó édes-ségeket árusító boltocska. Az állomásépület első emeletéről lila gallérú sárga zubbonyt viselő sofőr jön lefelé. A téren nagy távolsági autóbusz áll, hűtőjén apró lila zászlócska.

Az állomáson idős asszony topogott, kezében lapos papírzacskót tartva – bizonyára valami olcsó töltött cukorka volt benne. Az asszony mellett fiatal lány állt.

Az asszony rápillantott a sofőr akkurátusan befűzött cipőjére, aztán felnézett, és megszólalt:

– Szóval, máma magára került a sor a vezetésben, Arigato-szan? (A mindig udvarias sofőr minden adandó alkalommal azt mondta: „köszönöm”, ezért a környéken kedveskedően Arigato-szannak, Köszönöm Úrnak becézték.) Ez jó előjel. Ha maga visz minket, talán a kislányomra is rámosolyog a szerencse.

A sofőr ránézett a lányra, és hallgatott.

– Nem lehet tovább halogatni – folytatta az asszony. – Hiszen így vég nélkül lehetne húzni. Ráadásul mindjárt itt a tél. A téli hidegben sajnálnám ilyen messzire elvinni. Ha már egyszer muszáj megtenni, akkor mégiscsak jobb, amíg jó idő van. Ezért hát úgy döntöttem, hogy máma utazunk.

A sofőr szó nélkül bólintott, és kemény, katonás léptekkel elindult az autóbusz felé.

– Üljenek, nénémasszony, az első ülésekre. Ott nem ráz annyira, az út elég hosszú.

Az asszony azért utazott a hatvan kilométerre fekvő kisvárosba, hogy beadja lányát az ottani nyilvánosházba. A városkát vasút kötötte össze más városokkal.

A helyi út rázós volt. A lány közvetlenül a sofőr háta mögött ült, és csak ezt a délutáni nap által megvilágított egyenes, széles vállat látta, amely hol jobbra, hol balra dőlt az éles kanyarokban. A lánynak úgy tűnt föl, hogy a sofőr sárga zubbonyos háta olyan széles, mint a világ. És úgy rémlett neki, mintha a sofőr a vállával tolná szét a hegyeket, amelyek a kanyargó út mindkét oldalán meredeznek.

Át kellett kelniük két magas hágón. Az autóbusz utolért egy szekeret. A kocsis rögtön lehúzódott az útszélre.

– Arigato! – köszönte meg csengő, tiszta hangon a sofőr, és biccentett a fejével, mint egy harkály.

Föltűnt előttük egy rönkszállító kocsis. Az is letért az út szélére.

– Arigato! – kiáltotta megint a sofőr, amint egyvonalba ért a fuvarossal.

Aztán félrehúzódott előlük egy nagy, teherrel megrakott kordé.

– Arigato!

Aztán egy riksa.

– Arigato!

Aztán egy lovas.

– Arigato!

Ha egy tizenöt perces út alatt harminc szekérrel találkozott volna, a sofőr harmincszor mondta volna: „köszönöm”. Ha négyszáz kilométert kellett volna vezetnie, akkor sem szegi meg ezt az udvariassági szabályt. Ez annyira magától értetődő és természetes volt a számára, amennyire természetes, hogy egyenes a japán cédrus törzse.

Már több mint három órája elmúlt, hogy elindultak a kikötőtől. A sofőr bekapcsolta a fényszórókat. Minden alkalommal, amikor szembejött vele egy szekér vagy egy lovas, rögtön letompította a fényt, meghajolt és azt mondta: „köszönöm”.

A fuvarosok, kocsisok és lovasok ezen a hatvan kilométeres útvonalon őt tartották a legjobb és legudvariasabb sofőrnek.

Amikor az anya és a lánya este kiszálltak az autóbusból a téren, ahol az autóbusz-állomás volt, a lány egész testében remegett, rogyadoztak a lábai, szédült.

– Várj egy pillanatot – vetette oda neki az asszony, és elsietett a sofőr után.

– Hallgasson ide – mondta a sofőrnek. – A kislányom azt mondja, hogy beleszeretett magába. Ebben nincs semmi különös! Hiszen bármelyik városi kisasszony, ha utazik magával harminc-negyven kilométert, az is biztosan bezsong. Akkor mit lehet várni egy szegény parasztlánytól!... Nagyon kérem önt... Esedezem... Hiszen holnaptól mindenféle naplopó és kujon kénye-kedvének ki lesz szolgáltatva, akiket soha életében még csak nem is látott...

Másnap kora reggel a sofőr kijött a hitvány, kopottas házikóból – amit Vendégháznak, vagy egyszerűen csak éjjeli menedékhelynek neveztek –, és határozott, katonás léptekkel haladt át a téren. Mögötte fürgén tipegett az asszony meg a lánya. A nagy, piros távolsági autóbusz a lila zászlócskával várta az első vonatról érkező utasokat.

A lány elsőként szállt fel az autóbuszra, nyelve hegyével megnyalta kiszáradt ajkát, és szerelmesen megsimogatta a fekete bőr vezetőülést. Az anya meggémberedett a reggeli hidegtől.

– No hát akkor vigyük vissza a lánykát? – kérdezte az asszony a sofőrtől.
– Reggel óta bög, meg aztán maga is összeszidott. Nem kellene ilyen szívba-josnak lennem. No de mindegy. Ha vissza, hát vissza. Tavaszig ki kell húzni. Télen, hidegben sajnálnám elvinni. Legyen csak otthon, míg meg nem jönnek a meleg napok, de aztán, tetszik, nem tetszik, más kiút nincs.

A három utas, aki az első vonattal érkezett, beült az autóbuszba.

A sofőr megigazította a párnát a vezetőülésen. A lány, aki mögötte ült, újra a sofőr vállát nézte, amely most csodálatosan melegnek és ismerősnek tűnt föl neki. A reggeli őszi szél az arcába fújt.

Az autóbusz utolért egy szekeret. A szekér rögtön lehúzódott az útszéltre.

– Arigato – köszönte meg a sofőr.

Aztán utolért egy terhet szállító kocsit.

– Arigato!

Aztán egy lovast.

– Arigato!

Az autóbusz ment visszafelé a félsziget déli végénél lévő kikötőhöz; a mezők és a hegyek végig a hatvan kilométeres út mentén visszhangozták a sofőr kiáltását:

– Arigato!

– Arigato!

– Arigato!

Gyönyörű volt az ősz a hegyekben, a datolyaszilva pompás termést hozott.

Fazekas László fordítása

